

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie egzaminu maturalnego jest wydawane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 44z z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750).

Zmiana rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 302), zwanego dalej „rozporządzeniem”, jest konieczna ze względu na:

- 1) procedowane obecnie zmiany w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z późn. zm.),
- 2) rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 781)

– przewidujące m.in. odstępnie, od roku szkolnego 2024/2025, od realizacji przedmiotu historia i teraźniejszość w klasie I liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły I stopnia oraz w klasie I liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie stacjonarnej i klasie I liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie zaocznej.

Zgodnie z obecnie obowiązującym § 9 pkt 2 lit. r rozporządzenia egzamin maturalny w części pisemnej z wiedzy o społeczeństwie obejmuje określony w podstawie programowej kształcenia ogólnego zakres podstawowy dla przedmiotu historia i teraźniejszość oraz zakres rozszerzony dla przedmiotu wiedza o społeczeństwie. W § 58 ust. 2 rozporządzenia określono natomiast, od którego roku szkolnego absolwenci poszczególnych typów szkół będą przystępowali do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie we wskazanym powyżej zakresie:

- 1) absolwenci liceów ogólnokształcących, którzy rozpoczęli kształcenie w tej szkole w roku szkolnym 2022/2023 i kolejnych latach szkolnych – począwszy od roku szkolnego 2025/2026;
- 2) absolwenci techników, którzy rozpoczęli kształcenie w tej szkole w roku szkolnym 2022/2023 i kolejnych latach szkolnych – począwszy od roku szkolnego 2026/2027;

- 3) absolwenci branżowych szkół II stopnia, którzy rozpoczęli kształcenie w branżowej szkole I stopnia w roku szkolnym 2022/2023 i kolejnych latach szkolnych – począwszy od roku szkolnego 2026/2027.

W związku ze zmianami związanymi z odstępniem, od roku szkolnego 2024/2025, od realizacji przedmiotu historia i terażniejszość, proponuje się, aby egzamin maturalny w części pisemnej z wiedzy o społeczeństwie obejmował określony w podstawie programowej kształcenia ogólnego wyłącznie zakres rozszerzony dla tego przedmiotu (zmiana w § 9 pkt 2 lit. r rozporządzenia). Jednocześnie konsekwencją tej zmiany jest zmiana w § 58 w ust. 2 rozporządzenia w części dotyczącej wprowadzenia do wyliczenia. Zgodnie z proponowaną zmianą egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie obejmujący określony w podstawie programowej kształcenia ogólnego wyłącznie zakres rozszerzony dla tego przedmiotu będzie przeprowadzany dla:

- 1) absolwentów liceów ogólnokształcących, którzy rozpoczęli kształcenie w tej szkole w roku szkolnym 2022/2023 i kolejnych latach szkolnych – począwszy od roku szkolnego 2025/2026;
- 2) absolwentów techników, którzy rozpoczęli kształcenie w tej szkole w roku szkolnym 2022/2023 i kolejnych latach szkolnych – począwszy od roku szkolnego 2026/2027;
- 3) absolwentów branżowych szkół II stopnia, którzy rozpoczęli kształcenie w branżowej szkole I stopnia w roku szkolnym 2022/2023 i kolejnych latach szkolnych – począwszy od roku szkolnego 2026/2027.

Oznacza to, że również absolwenci, którzy w ramach kształcenia w liceach ogólnokształcących, technicach i branżowych szkołach I stopnia, realizowali przedmiot historia i terażniejszość, będą przystępowali do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie obejmującego określony w podstawie programowej kształcenia ogólnego wyłącznie zakres rozszerzony dla tego przedmiotu (zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami egzamin ten obejmowałby również określony w podstawie programowej kształcenia ogólnego zakres podstawowy dla przedmiotu historia i terażniejszość).

Jednocześnie zgodnie z § 5 ust. 1 i § 6 ust. 2 rozporządzenia nowe informatory, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (w przypadku wprowadzenia zmian w zakresie przeprowadzania egzaminu maturalnego), i komunikat w sprawie listy jawnych zadań egzaminacyjnych w części ustnej egzaminu maturalnego, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret piąte tej ustawy, ogłasza się nie

później niż do dnia 1 września roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym jest przeprowadzany egzamin maturalny. Oznacza to, że zarówno wspomniany informator, jak i komunikat powinny być ogłoszone przez Centralną Komisję Egzaminacyjną na dwa lata przed terminem przeprowadzenia egzaminu maturalnego. Biorąc pod uwagę, że procedowane obecnie zmiany w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia polegają nie tylko na ograniczeniu treści nauczania zawartych w obowiązujących wymaganiach szczegółowych o około 20%, czy modyfikacji niektórych wymagań szczegółowych, na podstawie których są konstruowane zadania egzaminacyjne, lecz obejmują również zmiany w liście lektur z języka polskiego, a także fakt, że ww. zmiany mają obowiązywać we wszystkich klasach liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia już od roku szkolnego 2024/2025, konieczne jest umożliwienie ogłoszenia przez Centralną Komisję Egzaminacyjną informatorów i komunikatu w sprawie listy jawnych zadań egzaminacyjnych dotyczących egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2024/2025 (a w przypadku informatorów również w kolejnych latach szkolnych) w terminie krótszym niż wynikający z obowiązujących przepisów rozporządzenia. Mając na uwadze powyższe, proponuje się dodanie do rozporządzenia przepisów (§ 59e i § 59f) umożliwiających ogłoszenie przez Centralną Komisję Egzaminacyjną ww. informatorów i komunikatu – do dnia 1 września 2024 r.

Proponuje się także uchylenie przepisów dotyczących składania wstępnych deklaracji przystąpienia do egzaminu maturalnego. Obowiązek złożenia wstępnej deklaracji był uzasadniony w momencie wdrażania egzaminu maturalnego w nowej formule, począwszy od 2005 r., kiedy znajomość zasad przeprowadzania tego egzaminu – zarówno wśród zdających, jak i nauczycieli – była mniejsza. Po 20 latach przeprowadzania tego egzaminu dwukrotne gromadzenie przez szkoły danych dotyczących planów egzaminacyjnych zdających nie jest już uzasadnione, tym bardziej, że te wstępne plany są bardzo często weryfikowane przez uczniów i absolwentów, w szczególności uczniów i absolwentów techników. W tym kontekście warto podkreślić, że od kilku lat obowiązuje rozwiązanie, zgodnie z którym osoba, która uzyskała stosowne dokumenty uprawniające do uzyskania dyplomu zawodowego lub dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe na poziomie technika, nie ma obowiązku przystępowania do egzaminu maturalnego z wybranego przedmiotu dodatkowego. Mając na

uwadze powyższe, w przypadku wspomnianych osób, ostateczna deklaracja przystąpienia do egzaminu maturalnego niejednokrotnie różni się od złożonej wstępnej deklaracji. Dodatkowo rezygnacja ze składania wstępnej deklaracji i tym samym wprowadzenie rozwiązania polegającego na składaniu tylko jednej deklaracji przystąpienia do egzaminu maturalnego do dnia 7 lutego danego roku ujednolici zasady przystępowania do egzaminu maturalnego przez wszystkie osoby przystępujące do tego egzaminu w danym roku szkolnym.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 w związku z § 132 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.